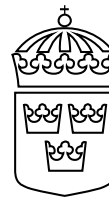

Regeringens proposition

2024/25:188

Ett grundavdrag i riskskatten

Prop.
2024/25:188

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 juni 2025

Ulf Kristersson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ett grundavdrag införs i lagen om riskskatt för kreditinstitut. Förslaget innebär att ett svenskt kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut ska göra ett grundavdrag från beskattningsunderlaget för riskskatt. Grundavdraget ska beloppsmässigt motsvara det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Om ett kreditinstitut ingår i en koncern med flera kreditinstitut ska ett grundavdrag fördelas på de ingående kreditinstituten efter deras andel av koncernens sammanlagda beskattningsunderlag vid årets ingång.

För att inte motverka riskskattens syfte bör förslaget vara offentlig-finansiellt neutralt. I propositionen föreslås därför även att skattesatsen för riskskatt ska höjas från 0,06 till 0,07 procent av beskattningsunderlaget vid årets ingång.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut3

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt
för kreditinstitut4

3 Ärendet och dess beredning5

4 Gällande rätt.....5

5 Ett grundavdrag införs i riskskatten6

6 Skattesatsen höjs9

7 Ikraftträdande.....9

8 Konsekvensanalys.....10

8.1 Offentligfinansiella effekter10

8.2 Behov av informationsinsatser10

8.3 Effekter för företagen11

8.4 Effekter på prisbildning och konkurrensen på
bankmarknaden12

8.5 Effekter för kommuner och regioner12

8.6 Övriga effekter12

9 Författningskommentar.....13

Bilaga 1 Sammanfattning av promemorian Ett grundavdrag i
riskskatten15

Bilaga 2 Promemorians lagförslag.....16

Bilaga 3 Förteckning över remissinstanserna17

Bilaga 4 Lagrådets yttrande18

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 2025.....19

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2024/25:188

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut.

Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut

dels att 8 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §

Ett svenskt kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut ska från beskattningsunderlaget göra ett grundavdrag som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret.

Om kreditinstitutet ingår i en koncern med flera kreditinstitut ska ett grundavdrag fördelas mellan de ingående kreditinstituten och göras av respektive kreditinstitut i proportion till dess andel av kreditinstitutens sammanlagda beskattningsunderlag.

8 §

Om beskattningsåret är längre eller kortare än tolv månader, ska beskattningsunderlaget justeras i motsvarande mån.

Om beskattningsåret är längre eller kortare än tolv månader, ska beskattningsunderlaget, *beräknat enligt 7 och 7 a §§*, justeras i motsvarande mån.

9 §¹

Riskskatt ska betalas med 0,06 procent av beskattningsunderlaget.

Riskskatt ska betalas med 0,07 procent av beskattningsunderlaget, *beräknat enligt 7–8 §§*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Lagen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025.

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 12.15) aviserade regeringen att ett grundavdrag bör införas i lagen om riskskatt för kreditinstitut och att skattesatsen för riskskatten samtidigt bör höjas för att förslaget ska vara offentligfinansiellt neutralt.

Inom Finansdepartementet har promemorian Ett grundavdrag i riskskatten tagits fram. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2025/00018).

I denna proposition behandlas förslagen i promemorian.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 maj 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som överensstämmer med lagförslaget i denna proposition. Lagrådet lämnar förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

4 Gällande rätt

Sedan den 1 januari 2022 gäller lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut. Lagen innebär att svenska kreditinstitut ska betala riskskatt till staten om kreditinstitutet har skulder vid beskattningsårets ingång som överstiger ett gränsvärde. För utländska kreditinstitut gäller att de ska betala riskskatt om deras skulder hänförliga till verksamhet i Sverige vid beskattningsårets ingång överstiger gränsvärdet (4 §). Om kreditinstitutet ingår i en koncern ska gränsvärdet gälla sammantaget för alla kreditinstitut i koncernen (6 §).

För beskattningsår som påbörjas under 2022 uppgår gränsvärdet till 150 miljarder kronor. För beskattningsår som påbörjas under senare beskattningsår beräknas gränsvärdet med utgångspunkt från prisbasbeloppets förändring mellan 2022 och det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas, med tillägg av två procentenheter. Regeringen fastställer före november månads utgång det gränsvärde som ska gälla för beskattningsår som påbörjas under det påföljande året (5 §). Gränsvärdet för beskattningsår som påbörjas under 2025 uppgår till 192 miljarder kronor (förordningen [2024:983] om gränsvärde för riskskatt för kreditinstitut för beskattningsår som påbörjas under 2025).

Beskattningsunderlaget utgörs av summan av kreditinstitutets skulder vid beskattningsårets ingång. För ett utländskt kreditinstitut ska endast skulder hänförliga till verksamhet som bedrivs från filial i Sverige beaktas. Beskattningsunderlaget ska minskas med skulder till ett annat kreditinstitut som ingår i samma koncern som kreditinstitutet, till den del de fordringar som motsvarar skulderna är hänförliga till verksamhet som

Prop. 2024/25:188 det andra kreditinstitutet bedriver i Sverige. Beskattningsunderlaget ska även minskas med vissa efterställda skulder enligt lagen (2015:1016) om resolution (7 §).

Skatt ska betalas med 0,06 procent av beskattningsunderlaget (9 §).

5 Ett grundavdrag införs i riskskatten

Regeringens förslag: Ett grundavdrag införs i lagen om riskskatt för kreditinstitut. Vid beräkningen av ett kreditinstituts beskattningsunderlag ska ett grundavdrag göras som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Om kreditinstitutet ingår i en koncern med flera kreditinstitut ska ett grundavdrag fördelas mellan de ingående kreditinstituten och göras av respektive kreditinstitut i proportion till dess andel av koncernens sammanlagda beskattningsunderlag.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian regleras inte hur grundavdraget ska fördelas när ett kreditinstitut ingår i en koncern med flera kreditinstitut.

Remissinstanserna: *Ekonomistyrningsverket (ESV)*, *Finansförbundet*, *Finansinspektionen*, *Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR)*, *Konjunkturinstitutet*, *Länsförsäkringsbolagens förening*, *Riksgäldskontoret (Riksgälden)*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Sveriges riksbank (Riksbanken)* och *TCO* tillstyrker eller välkomnar förslaget om ett grundavdrag i riskskatten. Ingen remissinstans avstyrker förslaget.

Kommuninvest anser att grundavdraget bör vara dubbelt så stort. Enligt *Kommuninvest* påverkar grundavdraget endast marginellt och skatten är fortfarande oproportionell i förhållande till bolagets övriga driftskostnader. *SKR* och *SmåKom* framför att *Kommuninvest* helt bör undantas från riskskatt. *Länsförsäkringsbolagens Förening* anser att ytterligare åtgärder krävs för att mindre kundägda bolag som organiserat sig i en koncern inte ska drabbas oproportionellt av riskskatten. *Näringslivets Skattedelegation (NSD)* framför att en likvärdig beskattning av alla kreditinstitut och en sänkt skattesats också skulle undvika de tröskeleffekter som motiverar det nu föreslagna grundavdraget. *Finansbolagens förening*, *Riksgälden* och *Riksbanken* anser att förslaget bör justeras så att beräkningen av beskattningsunderlaget grundas på ett genomsnitt av flera mätpunkter. *Skatteverket* anser att en fördelningsgrund bör införas i lagtext som anger hur grundavdraget ska fördelas mellan kreditinstitut som ingår i en koncern. Det bör även framgå tydligt att bara ett grundavdrag ska göras för samtliga företag som ingår i koncernen.

ESV, *NSD* och *Regelrådet* lämnar synpunkter på promemorians konsekvensanalys.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om riskskatt för kreditinstitut är ett kreditinstitut skattskyldigt till riskskatt om kreditinstitutets skulder överstiger ett gränsvärde vid årets ingång. Om ett institut har skulder överstigande gränsvärdet ska riskskatt betalas på ett beskattningsunderlag som utgörs av institutets samtliga skulder, se avsnitt

3. Skattens konstruktion medför att det uppstår en betydande tröskeeffekt för ett kreditinstitut som går från att ha skulder under gränsvärdet till att vid ingången av nästa beskattningsår ha skulder som överstiger gränsvärdet. Exempelvis är ett kreditinstitut med skulder på 191 miljarder kronor vid ingången av 2025 inte skattskyldigt till riskskatt. Samtidigt måste ett kreditinstitut med skulder på 192 miljarder kronor betala skatt på samtliga sina skulder. Tröskeeffekten av att överstiga gränsvärdet är under dessa förutsättningar en ökad beskattning på cirka 110 miljoner kronor. En skatteeffekt av denna storlek innebär en omotiverat stor skillnad mellan kreditinstitut som har skulder strax över eller under gränsvärdet.

För att eliminera tröskeeffekten bör ett grundavdrag införas i riskskatten som är lika stort som gränsvärdet för skattskyldighet. Riskskatt skulle då bara tas ut på den del av kreditinstitutens skulder som överstiger gränsvärdet och inte från den första kronan som i dag. En sådan åtgärd skulle utgöra en förbättring av riskskattens konstruktion och bedöms även som förenlig med det EU-rättsliga regelverket. *Kommuninvest* anser att grundavdraget bör vara dubbelt så stort och framför att grundavdraget endast påverkar marginellt varför skatten fortfarande är oproportionell i förhållande till bolagets övriga driftskostnader. *SKR* och *SmåKom* anser att Kommuninvest bör undantas helt från riskskatt. Regeringen har förståelse för remissinstansernas uppfattning om riskskattens effekter för Kommuninvest och hänvisar i det avseendet till den översyn av riskskatten som aviserats i budgetpropositionen för 2025 (se prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 1.2). I det nu aktuella lagstiftningsärendet hanteras den negativa tröskeeffekt som skattens utformning ger upphov till. Som flera remissinstanser framhåller, däribland *ESV*, *Finansinspektionen*, *Riksbanken*, *Riksgälden* och *Svenska Bankföreningen*, är det positivt att sådana effekter elimineras. Regeringen anser att den föreslagna nivån för grundavdraget är väl avvägd i förhållande till syftet.

Skatteverket anser att en uttrycklig begränsning bör införas i lagtexten innebärande att skattskyldiga kreditinstitut i samma koncern endast erhåller ett grundavdrag att fördelas dem emellan, oavsett vilken grund skattskyldigheten vilar på, och vidare att det i lagtexten införs en fördelningsgrund för det föreslagna grundavdraget där det anges hur grundavdraget ska fördelas om flera kreditinstitut ingår i en koncern. Regeringen instämmer i att lagförslaget bör förtydligas i dessa avseenden. En ordning där två eller flera kreditinstitut i samma koncern får varsitt grundavdrag skulle ge incitament till verksamhetsuppdelning som motverkar syftet med riskskatten. Detta är inte avsikten med förslaget om ett grundavdrag. Regeringen anser därför att det bör tydliggöras i lagtexten att bara ett grundavdrag ska göras när flera kreditinstitut ingår i en koncern. Det bör i lagtexten också anges hur grundavdraget ska fördelas på de ingående kreditinstituten. Enligt regeringens mening bör avdraget göras av respektive institut i förhållande till dess andel av koncernens sammanlagda beskattningsunderlag. För att tydliggöra vad som ska gälla för grundavdraget föreslår regeringen att bestämmelsen om grundavdraget regleras i en egen paragraf, se förslaget till ny 7 a § i avsnitt 2. Med anledning av den nya 7 a § är vissa följdändringar nödvändiga. Av 8 § följer att beskattningsunderlaget ska justeras om beskattningsåret är längre

Prop. 2024/25:188 eller kortare än tolv månader. För att ett kreditinstitut i den beskrivna situationen inte ska få samma grundavdrag oberoende av om beskattningsunderlaget ska minskas eller ökas i förhållande till beskattningsårets längd bör det i lagtexten förtydligas att justeringen ska göras efter att beskattningsunderlaget minskats med grundavdraget.

Några remissinstanser föreslår alternativa sätt att beräkna beskattningsunderlaget för riskskatt. *Finansbolagens förening*, Riksgälden och Riksbanken anser att förslaget bör justeras så att beräkningen grundas på ett genomsnitt av flera mätpunkter. Att utgå från en enda tidpunkt vid årets ingång medför enligt remissinstanserna en störning på räntemarknadens funktionssätt eftersom kreditinstituten inför beräkningsdagen tenderar att minska sin skuldsättning för att erhålla ett lägre beskattningsunderlag. Riksgälden bedömer även att grundavdraget kan förstärka denna störning eftersom de allra största kreditinstituten, som får betala mer skatt, får starkare incitament att minska skuldsättningen inför årsskiftet. Även andra remissinstanser, däribland Kommuninvest och *Länsförsäkringsbolagens förening*, föreslår alternativa utformningar av riskskatten. Kommuninvests uppfattning är att undantag från tillämpningen av lagen ska göras för kooperativa föreningar eller för kreditmarknadsföretag. Länsförsäkringsbolagens Förening anser att ytterligare åtgärder krävs för att mindre, kundägda bolag som organiserat sig i en koncern inte ska drabbas oproportionellt av riskskatten. Föreningen anser även att skatten borde utformas för att bättre ta hänsyn till risk samt hänvisar till riksdagens tillkännagivande att utreda ett undantag för lokalt förankrad bankverksamhet (bet. 2021/22:SkU11, rskr. 2021/22:101). Regeringen konstaterar att de alternativa utformningar av skatten som föreslås av remissinstanserna i fråga om beräkningen av beskattningsunderlaget och skattskyldighetens omfattning faller utanför det aktuella lagstiftningsärendet.

Några alternativa lösningar för att eliminera tröskeeffekten bedöms inte finnas. NSD noterar att en likvärdig beskattning av alla kreditinstitut och en sänkt skattesats också skulle undvika de tröskeeffekter som motiverar det nu föreslagna grundavdraget. En sådan ändring skulle dock strida mot syftet med riskskatten, att beskatta kreditinstitut som i kraft av sin storlek riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället i händelse av en finansiell kris. Ett svenskt kreditinstitut, eller ett utländskt kreditinstituts filial i Sverige, bör från beskattningsunderlaget således göra ett grundavdrag som motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Om flera kreditinstitut ingår i en koncern ska ett grundavdrag fördelas på de ingående kreditinstituten i proportion till deras andel av koncernens sammanlagda beskattningsunderlag.

ESV, NSD och Regelrådet har synpunkter på konsekvensanalysen. Dessa synpunkter bemöts i avsnitt 8.

Lagförslag

Förslaget medför ändring av 8 § och införandet av 7 a § lagen om riskskatt för kreditinstitut.

Regeringens förslag: Skattesatsen för riskskatt för kreditinstitut höjs från 0,06 procent till 0,07 procent av beskattningsunderlaget vid årets ingång, efter grundavdrag och eventuella justeringar i förhållande till beskattningsårets längd.

Promemorians förslag: överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian framgår inte att skatt ska betalas på beskattningsunderlaget efter grundavdrag och eventuella justeringar i förhållande till beskattningsårets längd.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Syftet med riskskatten är att stärka de offentliga finanserna för att därigenom skapa utrymme för att täcka de indirekta kostnader för samhället som en kris i det finansiella systemet riskerar att föra med sig. Genom att den offentliga skuldsättningen kan hållas på en låg nivå skapas ett bättre utgångsläge för Sverige att möta utmaningar och genomföra nödvändiga åtgärder i händelse av en finansiell kris (prop. 2021/22:26 s. 30). För att syftet med riskskatten inte ska motverkas av ett grundavdrag i skatten bör åtgärden vara offentligfinansiellt neutral. Det sagda innebär att skattesatsen bör höjas från nuvarande 0,06 procent till 0,07 procent för att kompensera för det skattebortfall som ett grundavdrag annars skulle leda till.

Mot bakgrund av införandet av den nya 7 a § bör lagtexten förtydligas för att undvika missförstånd om vad som avses med beskattningsunderlaget för riskskatt. För att grundavdraget ska få önskad effekt bör det tydligt framgå att riskskatt ska betalas på beskattningsunderlaget såsom det slutligen bestäms efter att underlaget har minskats med grundavdrag och eventuella justeringar gjorts i förhållande till beskattningsårets längd.

Lagförslag

Förslaget medför ändring av 9 § lagen om riskskatt för kreditinstitut.

7 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Förslagen i denna proposition lämnas i enlighet med den avisering som gjordes i budgetpropositionen för 2025. Även förslagets ikraftträdande är i enlighet med aviseringen.

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Regelrådet har dock några synpunkter på konsekvensanalysen som redogörs för senare i detta avsnitt.

8.1 Offentligfinansiella effekter

De offentligfinansiella effekterna av förslagen beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skatte- eller avgiftsreglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaserna tillåts påverkas av regeländringen. Makroekonomiska effekter av ändrade skatte- och avgiftsregler beaktas tillsammans med andra finanspolitiska åtgärder i regeringens prognoser. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer.

Gränsvärdet för skattskyldighet för riskskatt 2026 bedöms uppgå till 197 miljarder kronor. Om lika många koncerner betalar riskskatt 2026 som 2023 innebär det föreslagna grundavdraget i lagen om riskskatt att skattebasen minskar med ca 1 800 miljarder kronor.

I promemorian föreslås även att skattesatsen för riskskatten höjs från 0,06 procentenheter till 0,07 procentenheter. Den nya skattesatsen är kalibrerad så att den kompenserar för det skattebortfall som grundavdraget ger upphov till. Förslagen i promemorian har således sammantaget ingen effekt på de offentliga finanserna.

8.2 Behov av informationsinsatser

Förslaget innebär att berörda kreditinstitut behöver få information om de nya skattereglerna. Det är ett fåtal aktörer som berörs. Utöver den information som Skatteverket bedömer är nödvändig att tillhandahålla bedöms inga speciella informationsinsatser krävas.

En plan för utvärdering bör stå i proportion till förslagets omfattning och effekter. Förslagets konsekvenser bedöms inte vara av sådan omfattning att en större utvärdering är nödvändig. Efter ikraftträdandet kan förslaget utvärderas genom en uppföljning av Regeringskansliet tillsammans med exempelvis relevanta myndigheter eller branschorganisationer för att analysera effekter i relation till syftet med förslaget och för att oförutsedda konsekvenser av förslaget ska kunna upptäckas.

Förslaget påverkar de kreditinstitut som betalar riskskatt. År 2023 betalade ca 30 företag, fördelade på nio koncerner, riskskatt. Bedömningen är att samma företag och koncerner kommer att betala riskskatt 2026. Företagen drivs som bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag eller är utländska bankers filialer i Sverige. Företagen är stora, eller tillhör stora koncerner. Därför bedöms ingen särskild hänsyn behöva tas till små företag vid reglernas utformning. Alla företag är verksamma inom den finansiella sektorn.

Regelrådet finner att delaspekten förslagens effekter för företagens kostnader och intäkter är bristfällig och efterfrågar ytterligare beräkningar för att visa på hur kostnaderna på olika sätt påverkar företag beroende på om företaget hamnar över gränsvärdet eller inte. Förslaget påverkar inte bedömningen av om ett kreditinstitut är skattskyldigt eller inte. Kreditinstitut med skulder under gränsvärdet är således opåverkade av förslaget. Av de kreditinstitut som betalar riskskatt kommer vissa kreditinstitut betala mer skatt än i dag, medan andra kommer att betala mindre. För kreditinstitut med relativt sett höga beskattningsunderlag kommer effekten av den höjda skattesatsen överstiga den skattelättnad som grundavdraget ger upphov till. För kreditinstitut med relativt sett lägre beskattningsunderlag är konsekvenserna de omvända. Bedömningen är att fyra kreditinstitut kommer att betala mer i skatt än med dagens regler medan fem institut kommer att betala mindre.

Dagens regler innebär att det finns en betydande tröskeleffekt för kreditinstitut som går från att ha skulder under gränsvärdet till att vid ingången av nästa beskattningsår ha skulder som överstiger gränsvärdet (se avsnitt 5). Förslaget i promemorian innebär att denna tröskeleffekt tas bort. *Regelrådet* saknar en redovisning av delaspekten konsekvenser om ingen åtgärd vidtas. Om ingen åtgärd vidtas kommer tröskeleffekten att finnas kvar. Någon ytterligare redovisning av denna delaspekt bedöms därför inte nödvändig.

Kreditinstitutens kostnader för att hantera riskskatten utgörs av löpande kostnader för att administrera skatten och kostnader för de resurser som krävs för att sätta sig in i förändringar av skattereglerna. Grundavdraget innebär att ytterligare en uppgift ska tas hänsyn till och inkluderas i kreditinstitutens arbete med att sammanställa beskattningsunderlaget. De kreditinstitut som är skattskyldiga för riskskatt bedriver en omfattande och komplex verksamhet och har flera regelverk att förhålla sig till. Förutom skatteregler gäller det t.ex. Finansinspektionens tillsynsregelverk ur såväl ett institutionsperspektiv som ett systemperspektiv och Riksgäldens regler för insättningsgarantin och för att hantera banker i kris. Den omständighet att ett grundavdrag införs i riskskatten samtidigt som skattesatsen ändras bör i detta sammanhang endast ha en försumbar effekt på företagens administrativa kostnader, både ur ett skatteperspektiv och ur ett sammantaget perspektiv. Det bedöms inte meningsfullt att kvantifiera förändringen i de administrativa kostnaderna med utgångspunkt i Tillväxtverkets regelräknare.

8.4 Effekter på prisbildning och konkurrensen på bankmarknaden

ESV skriver i sitt remissvar att promemorian hade kunnat problematisera förslagets effekter på prisbildning och konkurrens mer utförligt och skriver vidare att förslaget kan leda till högre priser för kreditgivning, särskilt som det är ledande kreditinstitut som kommer få betala mer skatt. Förslaget påverkar enskilda kreditinstitut i begränsad omfattning. Sammantaget har förslaget omfördelande effekter och är offentligfinansiellt neutralt. Bedömningen är därför att det är rimligt att analysen av förslagets effekter på prisbildning och konkurrens är relativt kortfattad.

Förslaget innebär att de största kreditinstituten får betala högre skatt än med dagens regler. Som *Riksbanken* skriver i sitt remissvar är dock skillnaden i procentsats liten och den extra kostnaden utgör en mycket liten andel av storbankernas årliga vinster. Samtidigt får andra kreditinstitut lägre skatt. Hur skattekostnader övervältras, dvs. om företagen kompenserar för dem genom högre priser, lägre kostnader i övrigt eller lägre avkastning på eget kapital, är en empirisk fråga och beror till stor del på hur konkurrenssituationen ser ut på marknaden. Även om kostnadsökningen för den första gruppen företag gör att de höjer, eller vill höja, sina priser bör kostnadssänkningen för den andra gruppen medföra att de kan sänka sina. Det omfördelande inslaget mellan berörda företag bör kunna bidra till att priserna på finansiella tjänster sammantaget inte ändras med anledning av förslaget.

NSD skriver i sitt remissvar att det generellt sett inte finns några belägg för att olikheter i beskattning leder till förbättrad konkurrens. Inlåsnings effekter och konsumenters dåliga kundrörlighet på bankmarknaden har tidigare setts som förklaringar till brister i konkurrensen på bankmarknaden. Enligt Konkurrensverket finns det dock vissa tecken på att konkurrensen på finansmarknaden har förbättrats de senaste åren. Förslaget i denna promemoria bedöms inte påverka konkurrensen på bankmarknaden i någon betydande utsträckning, men det omfördelande inslaget skulle på marginalen dock kunna bidra till att förbättra konkurrensen.

8.5 Effekter för kommuner och regioner

Kommunsektorns (kommuner och regioner) totala låneskuld finansieras till knappt 60 procent via Kommuninvest. Kommuninvest ägs av sammanlagt 296 kommuner och regioner. Förslaget innebär att Kommuninvest kommer att betala mindre i skatt än med dagens regler.

8.6 Övriga effekter

Det bedöms inte meningsfullt att utreda förslagets fördelningseffekter eller effekter för den ekonomiska jämställdheten mellan män och kvinnor. Förslaget bedöms inte leda till några effekter på sysselsättningen.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut

7 a § Ett svenskt kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut ska från beskattningsunderlaget göra ett grundavdrag som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret.

Om kreditinstitutet ingår i en koncern med flera kreditinstitut ska ett grundavdrag fördelas mellan de ingående kreditinstituten och göras av respektive kreditinstitut i proportion till dess andel av kreditinstitutens sammanlagda beskattningsunderlag.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om ett nytt grundavdrag.

Av första stycket framgår att ett svenskt kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut från det beskattningsunderlag som beräknats enligt 7 § ska göra ett grundavdrag som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Gränsvärdet fastställs av regeringen i förordning för respektive beskattningsår.

I andra stycket regleras hur grundavdraget ska fördelas när ett kreditinstitut ingår i en koncern med flera kreditinstitut. Vad som avses med koncern framgår av 3 §. I dessa fall ska ett grundavdrag fördelas mellan de ingående kreditinstituten och göras av respektive institut i förhållande till dess andel av kreditinstitutens sammanlagda beskattningsunderlag. Precis som i 7 § avses i fråga om beskattningsunderlaget förhållandena vid årets ingång. Om två kreditinstitut ingår i samma koncern och har ett beskattningsunderlag beräknat enligt 7 § på 200 respektive 80 miljarder kronor bör således, om grundavdraget uppgår till 192 miljarder kronor för det aktuella beskattningsåret, avdrag göras enligt följande. Kreditinstitutet med skulder på 200 mdkr får ett grundavdrag på 137 mdkr ($200/[200+80]*192$) och det andra kreditinstitutet får ett grundavdrag på 55 mdkr ($80/[80+200]*192$).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8 § Om beskattningsåret är längre eller kortare än tolv månader, ska beskattningsunderlaget, beräknat enligt 7 och 7 a §§, justeras i motsvarande mån.

I paragrafen regleras hur beskattningsunderlaget ska justeras vid förlängda eller förkortade beskattningsår, se författningskommentaren till 8 § i prop. 2021/22:6, s. 85. Med anledning av den nya 7 a § förtydligas i bestämmelsen att det är beskattningsunderlaget efter grundavdrag som ska justeras i förhållande till beskattningsårets längd.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

9 § Riskskatt ska betalas med 0,07 procent av beskattningsunderlaget beräknat enligt 7–8 §§.

Paragrafen reglerar skattesatsen. Ändringen innebär att skattesatsen höjs från 0,06 procent till 0,07 procent av beskattningsunderlaget. Mot bakgrund av införandet av den nya 7 a § görs även ett tillägg till bestämmelsen för att förtydliga att riskskatt ska betalas på

Prop. 2024/25:188 beskattningsunderlaget efter grundavdrag och eventuella justeringar i förhållande till beskattningsårets längd.
Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av promemorian Ett grundavdrag i riskskatten

Prop. 2024/25:188

Bilaga 1

I promemorian föreslås att ett grundavdrag införs i lagen om riskskatt för kreditinstitut. Förslaget innebär att ett grundavdrag ska göras vid beräkningen av ett kreditinstituts beskattningsunderlag för riskskatt. Grundavdraget ska beloppsmässigt motsvara det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret.

För att inte motverka riskskattens syfte bör förslaget vara offentligfinansienllt neutralt. I promemorian föreslås därför även att skattesatsen för riskskatt ska höjas från 0,06 till 0,07 procent av beskattningsunderlaget vid årets ingång.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut

Härigenom föreskrivs att 7 och 9 §§ lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Beskattningsunderlaget för ett svenskt kreditinstitut utgörs av summan av kreditinstitutets skulder vid beskattningsårets ingång.

Beskattningsunderlaget för ett utländskt kreditinstitut utgörs av summan av kreditinstitutets skulder vid beskattningsårets ingång, hänförliga till verksamhet som kreditinstitutet bedriver från filial i Sverige.

Vid beräkningen av beskattningsunderlaget ska inte avsättningar eller obeskattade reserver beaktas. Inte heller ska följande skulder beaktas:

Vid beräkningen av beskattningsunderlaget ska ett grundavdrag göras som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Avsättningar och obeskattade reserver ska inte beaktas i beskattningsunderlaget. Inte heller ska följande skulder beaktas:

1. skulder till ett svenskt kreditinstitut som ingår i samma koncern som kreditinstitutet,
2. skulder till ett utländskt kreditinstitut som ingår i samma koncern som kreditinstitutet, till den del de fordringar som motsvarar skulderna är hänförliga till verksamhet som det utländska kreditinstitutet bedriver från filial i Sverige,
3. skulder som avses i 21 kap. 15 § 2 a, 2 b, 3 a och 3 b lagen (2015:1016) om resolution.

9 §

Riskskatt ska betalas med 0,06 procent av beskattningsunderlaget.

Riskskatt ska betalas med 0,07 procent av beskattningsunderlaget.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Lagen tillämpas för första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025.

Efter remiss har yttranden inkommit från Bokföringsnämnden, Domstolsverket, Ekonomistyrningsverket, Föreningen Auktoriserade Revisorer, Fastighetsägarna, Finansbolagens förening, Finansförbundet, Finansinspektionen, Fjärde AP-fonden, Fondbolagens förening, Föreningen Svenskt Näringsliv, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kommuninvest, Konjunkturinstitutet, Konkursverket, Lunds universitet, Näringslivets Skattedelegation, Regelrådet, Riksgälden, Sjätte AP-fonden, Skatteverket, SmåKom, Sparbankernas Riksförbund, Statskontoret, Svensk Försäkring, Svenska Bankföreningen, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Riksbank, Tjänstemännens Centralorganisation.

Därutöver har yttranden inkommit från Länsförsäkringsbolagens Förening och Skattebetalarnas Förening.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: AB Svensk Exportkredit, Andra AP-fonden, Bankgirot, Företagarna, Första AP-fonden, Landsorganisationen i Sverige, Näringslivets regelnämnd, Riksrevisionen, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sjunde AP-fonden, Tredje AP-fonden.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2025-05-27

Närvarande: F.d. justitierådet Kerstin Calissendorff samt justitieråden Svante O. Johansson och Linda Haggren

Ett grundavdrag i riskskatten

Enligt en lagrådsremiss den 22 maj 2025 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Marcus Andersson.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 2025

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Forssmed, Forssell, Slottner, Wykman, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Rosencrantz, Dousa.

Föredragande: statsrådet Wykman

Regeringen beslutar proposition Ett grundavdrag i riskskatten